



ADVIES UITGEBRACHT
DOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 17 MAART 2011

inzake

**de criteria aan te nemen voor de definitie van de begrippen « groene banen » en
« groene economie » in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

CRITERIA AAN TE NEMEN VOOR DE DEFINITIE VAN DE BEGRIPPEN « GROENE BANEN » EN « GROENE ECONOMIE » IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 17 maart 2011

Aanhangigmaking

Op 31 januari 2011 werd bij de Economische en Sociale Raad door de Minister van Economie en Tewerkstelling een adviesaanvraag aanhangig gemaakt met betrekking tot de groene banen en de groene economie.

Deze aanvraag werd op de volgende manier geformuleerd :

« Zoals u ongetwijfeld weet, hebben de begrippen « groene banen » en « groene economie » de laatste jaren steeds meer ingang gevonden in de politieke en economische sfeer.

Er worden vandaag op alle niveaus beschouwingen gevoerd met het oog op een nauwkeurige definitie van deze twee nieuwe begrippen (die door elkaar worden gebruikt zonder dat zij a priori door elkaar worden gehaald) om hiervan beter de grenzen en de juiste reikwijdte te bepalen.

Hierover werden recentelijk studies gepubliceerd die rechtstreeks betrekking hebben op ons Gewest.

De eerste studie is een verkennende analyse over de groene banen te Brussel die werd opgesteld door het Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid en on-line werd geplaatst in november 2010.

De tweede studie werd verricht door de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid die in juni 2010 het thematisch luik van zijn jaarverslag heeft gewijd aan de problematiek van deze jobs met een specifiek karakter.

Het lijkt me belangrijk om in deze context een duidelijk en unaniem standpunt van de politieke en economische actoren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te bekomen wat betreft de criteria die moeten worden aangenomen om het begrip van groene banen te definiëren. Het handelt zich hier om een onontbeerlijke voorwaarde voor elke poging tot reële kwantificering van deze jobs en voor de opvolging van de evolutie ervan in de tijd.

Graag doe ik daarom beroep op de Raad, waarvan u het voorzitterschap waarneemt, opdat hij deze kwestie zou onderzoeken en me zo snel mogelijk hierover een verslag en aanbevelingen zou bezorgen. »

Dit advies van de Raad werd voorbereid tijdens een gezamenlijke vergadering van de Commissies « Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën » en « Leefmilieu » van de Raad op 10 februari 2011. Zij werden hiervoor bijgestaan door medewerkers van het Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid dat de verkennende analyse over de « groene banen » in Brussel heeft verricht. Hieraan werd trouwens een nieuwe gezamenlijke vergadering gewijd op 3 maart 2011. Het advies werd goedgekeurd tijdens de Plenaire vergadering van 17 maart 2011.

Advies

1. Context

Gelet op de studies en adviezen waarvan hij kennis heeft kunnen nemen in verband met de definitie van groene banen, en in het bijzonder deze van het Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid, stelt **de Raad** vast dat er wat betreft de identificatie ervan twee verschillende definities worden gehanteerd :

- Een strikte definitie van de OESO/Eurostat¹ : « *De milieu-industrie zorgt voor de productie van goederen en diensten waarmee inbreuken op het milieu kunnen worden gemeten, voorkomen, beperkt of rechtgezet, zoals water-, lucht- en bodemverontreiniging, en houdt zich bezig met de problemen in verband met afval, lawaai en ecosystemen. Deze industrie omvat de technologieën, de procédés, de producten en de diensten die de risico's voor het milieu terugschroeven, de vervuiling tot een minimum beperken en bezuinigen op de bronnen* ». Deze strikte definitie wordt eveneens gehanteerd in de studie van het Federaal Planbureau « *The Belgian environment industry (1995-2005)* »².
- Een bredere definitie verstrekt door de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO)³, die is overgenomen in de adviezen van de NAR/CRB en die aangeeft dat groene banen overeenstemmen met « *alle nieuwe banen in een sector die een ecologische voetafdruk heeft die kleiner is dan gemiddeld en die, al is het maar op marginale wijze, bijdraagt aan een verbetering van de globale prestaties* ». De groene banen moeten worden gezien in het kader van een globale overstap naar een economie met een lage uitstoot van koolstof⁴.

Wat de groene economie betreft, wordt hieraan in het kader van de lopende werkzaamheden eveneens een strikte definitie (de eco-industrie) of een bredere definitie gegeven (het geheel van de maatschappij die moet streven naar een meer duurzame economie, met overname van de drie pijlers van de duurzame ontwikkeling : milieu, economie en de sociale pijler).

2. Beschouwingen

De Raad is van oordeel dat het de opvatting van duurzame ontwikkeling is, die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is weerhouden door de Regering en/of de sociale gesprekspartners voor de aanvaarding van het milieu-, economisch en sociaal luik ervan, die eveneens moet worden weerhouden voor de vaststelling van de criteria voor de definitie van groene banen en groene economie. In het Regeerakkoord wordt immers verduidelijkt dat : « *De conversie en de evolutie van onze gewestelijke economie moet de volgende jaren de prioriteit zijn om de ecologische voetafdruk van ons Gewest te verminderen en zoveel mogelijk mensen de mogelijkheid te bieden een stabiel en fatsoenlijk werk te vinden* ». Bovendien volgen de ontwerpen van Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) en van Pact voor een Duurzame Stedelijke Groei (PDSG) en de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu (AWL) dezelfde logica.

¹ OESO, 1999, « *The environmental Goods and Services Industry : Manual for Data Collection and Analysis* ».

² Federaal Planbureau, 2009, « *The Belgian environment industry (1995-2005)* ».

³ IAO, « *Les défis mondiaux du développement durable. Stratégies en faveur des emplois verts* », 2008.

⁴ NAR/CRB, gezamenlijk advies nr 1.693 van 14 juli 2009 betreffende het thema van de groene banen en gezamenlijk advies nr 1.727 van 16 maart 2010 : « *slagen in de overstap naar een economie met een lage uitstoot van koolstof - tweede advies over het thema van de groene banen* ».

De Raad meent bijgevolg dat de criteria voor de definitie van een groene job moeten worden afgemeten aan de drie pijlers inzake duurzame ontwikkeling : bijdragen tot een beperking van de ecologische voetafdruk, bijdragen tot de overgang van de economie naar een economie met een lage koolstofuitstoot, ook door innovatie en O&O, en een maximumaantal personen toelaten om een stabiele en kwaliteitsvolle job uit te oefenen.

Gelet op de werkzaamheden en adviezen van de sociale gesprekspartners op internationaal en federaal vlak schaaft **de Raad** zich achter de definitie van groene banen zoals deze is bepaald door de IAO « *alle nieuwe arbeidsplaatsen in een sector waarvan de ecologische voetafdruk kleiner is dan gemiddeld en die bijdraagt tot de verbetering van de globale prestaties, al is het maar op marginale wijze* » en eveneens onderstreept « *Voorts zal het er vooral op aankomen dat de inhoud van de jobs, de wijze waarop men werkt en de vaardigheden van de werknemers veranderen, eerder dan de bestaande jobs te vervangen door volstrekt andere groene banen* ».

In navolging van de NAR/CRB, neemt **de Raad** bijgevolg de beschouwingen over die zijn geformuleerd door de IAO⁵ die onderstreept dat « *belangrijke elementen, om te bepalen of een job als groen kan worden bestempeld, zijn : de inhoud van de jobs, de manier van werken, de sociale dialoog, de arbeidsomstandigheden, de vaardigheden van de werknemers die in dienst zijn enz.* ». Net als de NAR/CRB is **de Raad** er zich terdege van bewust dat « *het begrip groene job, door de aandacht die wordt besteed aan deze elementen van sociale aard, niettemin dichter gaat aanleunen bij het begrip duurzame job en hiermee bijgevolg niet volledig de essentie ervan kan worden gevat* ».

De Raad treedt op dit vlak de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid⁶ bij die oordeelt : « *De vergroening van de economie is overigens een ontwikkeling die voor bepaalde aspecten vergelijkbaar is met de introductie van de informatie- en communicatietechnologie vanaf de jaren 1980* ». (...) « *De overgang naar een groene economie zal zowel plaatsvinden onder de vorm van nieuwe, meer milieuvriendelijke activiteiten of productie- en consumptiemethoden als via een vergroening van traditionele activiteiten* ».

De Raad is van oordeel dat de definitie van de criteria voor « groene banen » een statische oefening is die op grenzen stuit. Immers, de grootste uitdaging ligt in de concrete beleidacties ter ondersteuning van de overstap naar een groenere economie.

Ter ondersteuning van zijn aanbeveling voor een dynamische benadering van groene banen en de vergroening van de economie, wijst **de Raad** op de context van de Brusselse economie die voornamelijk een diensteneconomie is, ook al worden er activiteiten uitgeoefend door ondernemingen en openbare diensten die een rechtstreekse band vertonen met het bescherming of de verbetering van de kwaliteit van het leefmilieu en die het voorwerp uitmaken van gerichte acties zoals bijvoorbeeld in de as Duurzaam Bouwen van de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu. **De Raad** verwelkomt dit initiatief van de AWL zoals het reeds werd geconcretiseerd in haar eerste as en wenst dat dezelfde benadering zou worden gehanteerd voor de andere sectoren van de Alliantie.

De Raad is de mening toegedaan dat een programmatie dient te worden uitgewerkt om de overstap naar « groene banen » te verwezenlijken. De sociaaleconomische beleidsacties, met inbegrip van deze inzake onderwijs en opleiding, moeten worden aangepast teneinde ondernemingen, studenten, werkzoekenden en werknemers voor te bereiden op deze overstap, in samenwerking met de overheid en de sociale gesprekspartners.

⁵ IAO, « *Les défis mondiaux du développement durable : stratégies en faveur des emplois verts* », informatienota voor de Conferentie van de Ministers van Arbeid en Tewerkstelling in Niigata (Japan) van 11 tot 13 mei 2008, aangehaald in het gezamenlijk advies nr 1.693 van de NAR/CRB van 14 juli 2009.

⁶ Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, Thematisch luik van het Jaarverslag 2010, juni 2010, p. 160 en 161.

In het kader van het sociaal overleg zal met hulp van de gewestelijke instellingen (BISA, Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid, enz.) een diepgaander denkproces kunnen worden gevoerd ten aanzien van de inspanningen die op federaal en Europees vlak worden verricht.

*
* *